

Gejaagd door de wind

Tekst en illustraties: Eddy Janssens

Soms zit het mee, soms zit het tegen, vandaag het laatste. De anders soms zo zonnig, bijna zuiders aandoende Mokbaai op Texel lag er van op de veerboot gezien triest bij. Motregen, miezerig. Tien langsvliegende Bergeenden brachten wat kleur in al dit grijs. Over de reling van de boot hangend wierp een vrouw stukken brood naar de meevliegende meeuwen. Die hangen achter iedere boot. Ze ondervond dat Zilvermeeuwen zwevend in het ijle moeilijk de grens tussen het brood en een samengehouden duim en wijsvinger kunnen onderscheiden. Eenmaal aan wal volop regen en op weg naar mijn tijdelijke thuis nog even de VVV binnen voor een getijdentabel.

Op de tweede dag van mijn verblijf liep ik al vroeg rond aan de noordkant van het eiland. Eind oktober is al wat laat om hier nog iets speciaals te zien, maar het kan nog. Wat gisteren voorspeld was kwam uit, harde wind waardoor de kans op zangertjes klein was. Het gebied rond het Reddingboothuis werd overheerst door lijsterachtigen: Koperwieken, Kramsvogels, Grote Lijsters en Zanglijsters. Beneden aan de Robbenjager stond ook een vogelaar. Met de kijker op de borst en de handen in de lenden stond hij rond te kijken. Uit zijn houding was zo de teleurstelling te vertalen. Eenmaal bij hem kwamen we tot de vaststelling dat we geen slechter weekend dan dit hadden kunnen uitkiezen. We vonden troost in elkaars woorden.

Wat later die ochtend was het vloed en konden de inlagen aan de Waddenkant bezocht worden. Ik begon bij Ottersaat en

telde er vijfenveertig Watersnippen, op Minkewaal drie en op het Wagejot nog eens vijf. Deze laatste inlaag bood de meeste variëteit aan vogels. Een honderdvijftigtal Kluten vulden het telescoopbeeld tot een grafisch zwartwit-effect. Op diverse plaatsen halt houdend waren hier Tureluur, 'bontjes', Goudplevieren, Wintertalingen en een eenzame Rotgans te zien. Die laatste was vermoedelijk de drukte in het Rotganzenreservaat nabij boerderij Zeeburg even ontvlucht. Terug noordelijker in Polder Eijerland zeventien Kleine Zwanen in fel contrast met de grauwe akker waar ze op foerageerden. Waal en Burg was somber. De vele Smienten moeten zich hun wintervakantie anders voorgesteld hebben. Zij niet alleen, ook ik had mijn verblijf hier in gedachten wel eens anders gedroomd. In tegenstelling tot andere jaren wou ik eens een 'vogelkijkweekend voor mij alleen'. En daar zat ik me nu achter de heen en

weer zwiepende ruitenwissers eenzaam te voelen. Ik koos voor de gemoedelijkheid van het kleine Den Burg, op zoek naar gezelligheid en wat literatuur en vond er een leuk boekje geschreven door Jan Wolkers (Texels beroemdste inwoner) met de titel 'Omgeven door zee'. De plaatselijke boekhandel Het Open Boek had dit ter gelegenheid van de schrijvers vijfenzeventigste verjaardag uitgegeven in eigen beheer. In café De Smulpot bij de nette knusheid van een namaakhoutvuur las ik bij koffie en fruitpunt het boekje in één ruk uit. De verhaaltjes gaan vooral over zijn vakantieverblijven in de jaren zeventig van de vorige eeuw hier op Texel. Met de teksten nog in gedachten reed ik terug naar De Cocksdorp. De mooie wolkenluchten en het speciale licht eigen aan dit eiland en door hem zo mooi omschreven zijn nu ver weg, het zal vlug donker zijn vandaag.

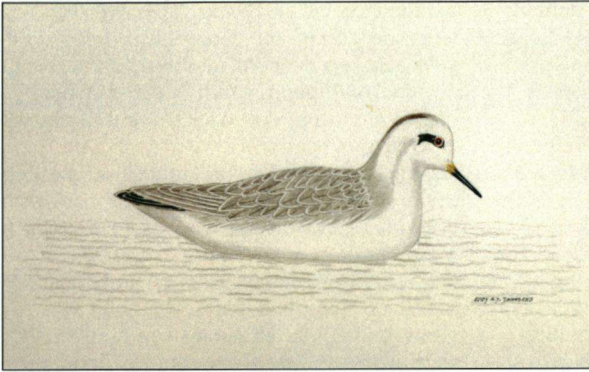
Bij het eerste prille licht van deze nieuwe en derde dag hier stond ik al aan de huisjes bij de vuurtoren. De schicht die tussen de bebouwing doervloog, moet een Smelleken geweest zijn, maar terug te vinden was hij niet. De gisteravond met een fles bordeauxwijn bestreden eenzaamheid deed zich nog voelen. Duinvalleien lagen er nog er nog donker bij en veraf was de scheidingslijn tussen Waddenzee en monochrome lucht nauwelijks zichtbaar. Een man en vrouw beladen met zware koffers werden door een taxi afgehaald. Ondoordacht geopende autodeuren werden door de felle wind op de buitenste stand gezet. Er waren armen tekort om dit alles onder bedwang te houden. Bij vertrek waren de rode achterlichten als een baken over de Vuurtorenweg te volgen. Dit beeld leek wel het einde van een film, een romantisch epos dat slecht afliep, alleen de eindgeneriek ontbrak er nog aan. Naast de weg zaten twee late Boomleeuweriken moe te zijn van hun nachtelijke trektocht. Met de auto tegen de duinen aan was het goed vogelen van op de parking onder de vuurtoren. Op het strand een vijftigtal Drieteenstrandlopers, Grote en Kleine Mantelmeeuw en een Aalscholver in heraldieke houding. Boven de branding vlogen vijf Zwarte Zee-eenden, een Dwergmeeuw en over zee een adulte Jan-
-gent.

In tegenstelling tot voorgaande jaren waren er toch minder Eiders te zien, de reden hiervoor kennen we allemaal. Een bijna mossel- en kokkeloze Waddenzee, leeg als een uitgeschraapte braadpan met alleen nog wat restjes aan de zijkant. Tijdens het voorbije voorjaar zat ik met een pilsje op het terras van een Antwerps café wat te niksen. Aan de tafel naast mij bereikte een mosselsoepers zijn crescendo toen de dienst met gestrekte armen de derde pot dampende schaaldieren te midden van de tafel plaatste. Op de kop van deze tafel zat een dikke kaalhoofdige man, nogal luidruchtig van aard, de zweetdruppels parelend op zijn voorhoofd. De snelheid waarmee hij het vruchtvlies uit de schelpen prikte en opat deed geen Scholekster hem na. Mijn gedachten dwaalden af naar het verlaten strand van een willekeurig Waddeneiland bij valavond. Met op de schuimstreep, markering van de laatste vloed, de aangespoelde en levenloze krengen van verhongerde Eiders.

Mijn engelbewaarder maakte me attent op de wapperende barrière boven onze hoofden. 'Zeeuwse mosselen' stond er op en niet Friese en dat ik niet zo slecht over de mensheid mocht denken. Ik vermeid een discussie met hem aan te gaan over visquota, commerciële belangen, mosselzaad en darmparasieten.

In tegenstelling tot mezelf is hij een echte Bourgondiër die de ethische herkomst van voedsel niet zo nauw neemt.

Inmiddels was hier op de parkeerplaats de bekende Texelse strandjutter gearriveerd, dit moeten hoogdagen voor hem zijn. Vanuit zijn speciale 'strandautomobil' sprong heel enthousiast en met kwispelende staart een Duitse herdershond naar buiten. Hij vond windkracht negen toch wat veel om met één poot omhoog te staan. Terug naar binnen. Regen, wind, hagel en boven zee een onweder, moeder natuur hield uitverkoop in slecht weer. Zelfs de Drieteenstrandlopers stopten met foerageren en kropen samen tot ze één bol natte veren vormden. Naast mijn wagen stonden twee eerstejaars Zilvermeeuwen wat beverig op de poten. Uit hun met weinig mimiek bedeelde koppen sprak toch de vraag naar voedsel. Meeuwen voederen vanuit de wagen heb ik jaren geleden

afgeleerd aan de Brouwersdam in Zuid-Holland, toen ik daarna rondreed met de vergrote uitgave van een Vliegenschwam.

Na de lunch moest er beslist worden over de verdere invulling van de namiddag. Een tocht door de Slufter op zoek naar Sneeuwgorz, Frater en Strandleeuwerik kon door de hoge waterstand niet doorgaan. Misschien was dat nu zelfs verboden. Het werd zomaar lukraak de zuidkant van het eiland, aan de veerhaven. Zonder enig obstakel op zijn weg beukte de wind komend vanuit het Marsdiep op de landpunt in. In een volledig afgesloten auto was de kijker amper stil te houden. Toch ontwaarde ik tussen de 'gewone meeuwen' vier Dwergmeeuwen. Mijn aanwezigheid hier was om vogels te zien, anderen wilden windkracht tien eens aanvoelen: ramptoerisme? Giechelende dames met bol staande windjacks voorover leunend tegen de wind in, de mannen met vlakke hand de pet op het hoofd houdend. Tureluurs van de wind verliet ik na een poos de dijk. Wat meer beschut achter de dijk in polder Hoornder Nieuwland ligt het kleine reservaat of inlaag 'De Petten', vooral bevolkt door Smienten. Beschut? Een windstoot blies enkele Smienten gewoon omver, ze schrokken er zelf van. Een vrouwtje belandde ondersteboven in een kuiltje en lag met spartelende poten even komisch te doen. Aan de Mokbaai werd het wat lichter, op het glanzende slik de silhouetten van de vele steltlopers: Wulpen, Rosse Grutto's, Kanoeten en 'bontjes'. Vlak voor mij kwamen tien Spreeuwen zich wassen in een pan en al even nat waren wandelaars na een tocht rond de Horsmeertjes.

Op de terugweg regende het van Den Hoorn tot voorbij Oudeschild met als beloning een regenboog. Ik draaide het Ottersaatstraatje in, op beide wegbermen zaten Smienten die door mijn komst als een erehaag opvlogen.

Dijkmanshuizen had weinig te bieden, je kan alles plannen behalve het weer en de vogels. Blauwe lucht met witte wolken, donkere bijna zwarte wolken, regen en kort daarop volgend zonneschijn, zo snel veranderde de weersgesteldheid. Even vermoeiend als de wisselende beelden bij een dia's projectie.

Vier uur met het weerbericht, voor morgen werd een echte zuidwesterstorm voorspeld, het kon niet op. s'Avonds toch maar even het thuisfront opgebeld: 'Ben je nog niet van een dijk afgewaaid?,' vroegen ze. Misschien morgen!

De laatste dag met het laatste ontbijt hier, uitzicht op huisjes en struiken die de stormwind trotseerden en Houtduiven die niet geschapen zijn om bij dit weer te vliegen. De voorbije nacht ben ik gewapend met een keukenschaar en met de overjas over de pyjama even naar buiten geweest. Die ellendige tegen het slaapkamerraam slaande tak moest er aan geloven. Ondanks dat het slechte weer de spelbreker was overviel heimwee me nog voor ik vertrokken was.

Aan de veerhaven was het nog even wachten tot de boot vertrok. Op het gebouw van de TESO (Texels Eigen Stoomboot Onderneming) hangt een elektronisch informatiepaneel.

Achtereenvolgens verschijnen hier de vertrektijden, de buitentemperatuur en de windkracht. Op het moment van verschijnen versprong deze laatste van tien naar

kracht elf. Via de radio kwam het bericht dat de veerboten op de Westerschelde en naar Engeland wegens de storm niet uitvoeren. Noord-Hollanders zijn niet zo vlug bang van een 'beetje' wind en brengen ons straks met de MS Schulpen- of Molengat veilig naar de overkant, dat hoopte ik toen toch.

Eenmaal aan boord moest er een keuze gemaakt worden tussen 'het culinaire': erwtensoep en koffie of 'de uitdaging': buiten zitten. Het werd het laatste, zei het wat beschut en zittend op de rugleuning van een gele zitbank. Als ik me niet vergiste bevonden zich onder mijn voeten de reddingsvesten! Aanvankelijk was er buiten natuurgeweld weinig te beleven. 'Zit ik niet aan de verkeerde kant van de boot?' denk je dan. Het bleek de goede kant (bakboord), al weet je nooit wat de andere te, bieden had. Van over de

Waddenzee en laag over de golven vliegend kwam een Noordse Pijlstormvogel haaks op de boot af. Een waarneming die veel voldoening gaf. Meer dan een kop erwtensoep. Als naar gewoonte om na de overtocht het file rijden door Den Helder te vermijden, wachtte ik aldaar een tijdje op de dijk. Op een plek op een driehonderdtal meters van de veerhaven verwijderd. In de woelige branding dobberden enkele paartjes Eiders, met een rust over zich als zaten ze op een parkvijver. Plots streek tussen hen een steltloperje neer die al rondjes draaiend voedsel van het wateroppervlak pikte. Ik wist het al, dit kon alleen een Franjepoot zijn. Een Rosse was het. Noordse Pijlstormvogel en Rosse Franjepoot waren de 'roompuntjes' van de dunne, vogeltaart na een stormachtig lang weekend.

Jaap Taapken Vogelfotoparade 2010

Jaarlijks wordt door de Stichting Het Vogeljaar de traditionele vogelfotowedstrijd uitgeschreven. De resultaten van de wedstrijd geven de lezers van *het Vogeljaar* een indruk van het werk van de Nederlandse en Belgische vogelfotografen. Actiefoto's hebben de voorkeur. Voor deze wedstrijd kunnen zowel zwartwit- als kleurenfoto's worden ingezonden. Het maximumaantal is vijf foto's per inzender. Het formaat van de foto's moet minimaal 18 x 24 cm en pertinent niet groter dan 24 x 30 cm zijn. Alle foto's moeten op glanzend papier zijn afgedrukt. Zij mogen niet al eerder zijn gepubliceerd of elders aangeboden.

Er zullen vier prijzen worden toegekend: **Eerste prijs €350,-, Tweede prijs €200,-, Derde prijs €125,- en de Vierde prijs €75,-.** Tijdens de bijeenkomst voor de prijsuitreiking wordt door de aanwezigen de Publieksprijs gekozen. De winnaar van de **Publieksprijs** ontvangt een bedrag van €125,-.

Bij de beoordeling van de inzendingen zal de redactie zo mogelijk worden bijgestaan door enkele bekende fotografen. De bekroonde foto's en foto's die speciale aandacht trokken van de jury, worden gepubliceerd in *het Vogeljaar*.

De inzendingen voor de Jaap Taapken Vogelfotoparade 2010 moeten **vóór 1 december 2010** in het bezit zijn van Wim Smeets.

Elke inzender ontvangt bericht van ontvangst van haar of zijn inzending. Van alle ingezonden foto's wordt een digitale kopie opgenomen in het redactiearchief. Deze blijft eigendom van *het Vogeljaar* en kan worden gebruikt voor eventuele publicatie in *het Vogeljaar* of andere uitgaven van de stichting. Na de prijsuitreiking kunnen de fotografen hun eigen werk weer meenemen. Niet afgehaalde afdrucken van de foto's worden eigendom van *het Vogeljaar*. De uitgebreide voorwaarden voor deelname zijn te vinden op <http://www.vogeljaar.nl>. Indien u vragen heeft kunt u contact opnemen met: Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten, (033) 298 31 47, e-mail: smeets.foto@casema.nl.

Vogelkalender 2011

De Vogelkalender 2011 is verschenen. U kunt deze kalender daarom nu al bestellen. U kunt dat doen door €8,95 over te maken op bankrekening 4325 ten name van de Penningmeester van het Vogelkalenderfonds te Hedel. Na ontvangst van de betaling wordt de bestelling zo spoedig mogelijk franco toegezonden.